

MARIJA BAROVIĆ

PLEČNIK'S STUDENTS AND OTHER YUGOSLAV ARCHITECTS IN LE CORBUSIER'S ATELIER

BOGO ŽUPANČIĆ

PLEČNIKOVİ STUDENTI I DRUGI JUGOSLAVENSKI ARHITEKTI U LE CORBUSIEROVOM ATELJEU

BOGO ŽUPANČIĆ

Among hundreds of architects from all around the world who worked in the famous Le Corbusier Parisian atelier at Rue de Sèvres 35, there were ten architects from Slovenia and seven of them were Plečnik's students. From Yugoslavia, there were seventeen architects altogether. The book *Plečnik's students and other Yugoslav architects in Le Corbusier's atelier* depicts the generations of Yugoslav architects before and after WWII and how their French experience has influenced the period of modernization in Slovenia. The book consists of three parts. The first features the main focus – the seven Plečnik's students (M. Oražem, M. Sever, H. Brnčić, M. Tepina, J. Krunić, E. Ravnikar and M. Župancić) who worked in Le Corbusier's atelier from 1929 to 1940. The second part consists of short displays of six Slovene architects (F. Novak, J. Bleiweis, F. Tavčar, D. Grabrijan, B. Kobe and G. Suklje) being trained in Paris between 1925 and 1938. Finally, the third part covers the short displays of five Croatian (Z. Kavurić, E. Weissmann, J. Neidhardt, K. Grisogono and K. Filipović) and two Serbian architects (M. Pantović and B. Petričić) working in Le Corbusier's atelier between 1927 and 1937. [Written in English by M. Barović]

Muzej za arhitekturu in oblikovanje [MAO] i KUD Poljs, Ljubljana, 2017.

Str. 232, ilustr. 168, bilj. 387; predgovor, iz recenzija, izvori i literatura, skraćenice, kazalo imena, pregled ilustracija, zahvale, o autoru [32/23 cm, kolor, tvrdi uvez, slovenski]

Urednik: Bogo Župancić
Recenzenti: Marc Bedarida, Vladimir Kulic
Lektura: Katja Paladin
Prijevod: s francuskoga na slovenski Suzana Koncut; s engleskoga na slovenski Ivan Stanić; sa slovenskoga na engleski Milan Stepanović, Studio Phi., d.o.o., Ljubljana
Graficko oblikovanje i prijelom: Primož Pislak
Tisak i uvez: Gorenjski tisk storitve, d.o.o.

ISBN 978-961-6669-47-4 [Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana]

CIP 72-057.874(497.4):929 Plečnik J.

Svaka nacionalna arhitektura velikim je dijelom definirana skolom arhitekture i njenim mentorima. Jedinstveni spoj mentorskog utjecaja dvojice arhitektonskih velikana prve polovice 20. stoljeća – slovenskog arhitekta Jože Plečnika i švicarsko-francuskog arhitekta Le Corbusiera – na generaciju slovenskih arhitekata predstavljen je u knjizi *Plečnikovi studenti i drugi jugoslavenski arhitekti u Le Corbusierovom ateljeu*. U knjizi su pritom predstavljeni opusi i ostalih slovenskih, hrvatskih i srpskih arhitekata koji su se usavršavali u Parizu, što zajedno daje cjelovit uvid u kontekst jugoslavenske arhitekture kroz perspektivu takve intenzivne i plodne razmjene znanja. Le Corbusierov atelier u Rue de Sèvres 35 bio je jedinstveno mjesto oblikovanja suvremene arhitektonske misli. Tijekom razdoblja 1924. do 1940. u njemu je radilo stotinjak arhitekata iz cijeloga svijeta, pri čemu najviše Švicaraca i Francuza, dok su jugoslavenski arhitekti po brojnosti bili na trećem mjestu – njih ukupno sedamnaest.

Generacija Plečnikovih studenata koja 30-ih i početkom 40-ih godina 20. stoljeća dolazi k Le Corbusieru na usavršavanje, utjelovljuje gotovo oprečne pojavnosti dvojice velikih arhitekata toga razdoblja. Iako Plečnik i Le Corbusier pripadaju istoj generaciji (Le Corbusier je samo pet godina mlađi od slovenskog majstora), njihova uloga u arhitekturi uvelike se razlikuje. Plečnik svoj specifični i regionalno obojeni arhitektonski rukopis gradi na kontinuitetu klasičnoga arhitektonskog

jezika, dok međunarodno proslavljeni Le Corbusier postavlja temelje internacionalnoga modernog stila. Prvi polazi od ideje umjetnosti i obrta, a drugi od aspekta tehnologije i novih materijala. Obojica na svoje učenike prenose temeljit i kritičan odnos prema arhitekturi, no svaki iz svoje perspektive. Plečnik razvija osjećaj za disciplinu, povijesni kontekst, klasičnu kompoziciju i vokabular, dok Le Corbusier usmjerava prema inovativnom i eksperimentalnom pristupu te progresivnoj avangardnoj misli.

Knjiga je strukturirana u tri dijela. Prvi dio – *Plečnikovi studenti u Le Corbusierovom ateljeu od 1929. do 1940.* – daje uvid u život, rad i značenje sedmorice slovenskih arhitekata: Miroslava Oražema, Milana Severa, Hrvoja Brnčića, Marjana Tepine, Jovana Krunića, Edvarda Ravnikara i Marka Župancića. Drugi dio – *Drugi slovenski arhitekti i graditelji na usavršavanju u Parizu od 1925. do 1938.* – daje kraće preglede opusa slovenskih arhitekata Ferija Novaka, Janka Bleiweisa, Frane Tavčara, Dušana Grabrijana, Borisa Koba i Gizele Šuklje. A treći dio – *Hrvatski i srpski arhitekti u Le Corbusierovom ateljeu od 1927. do 1937.* – predstavlja opuse petero hrvatskih (Zvonimir Kavurić, Ernest Weissmann, Juraj Neidhardt, Ksenija Grisogono i Krsto Filipović) i dvaju srpskih arhitekata (Milorad Pantović i Branko Petričić).

Premda slovenska arhitektonska scena nakon Drugoga svjetskog rata nije bila velika kao ona zagrebačka i beogradska, ova knjiga na

vrlo lijep način prezentira njezine kvalitete i specifičnosti – polazišta i okolnosti razvoja te vrijedno arhitektonsko naslijeđe. Upravo u tome poslijeratnom razdoblju dolazi do smjene generacija slovenskih arhitekata. Tako arhitekta Plečnika i Vurnika kao profesore ljubljanskoga sveučilišta nasljeđuju Edvard Ravnikar i Edo Mihevc.

Važno mjesto u obrazovanju dobiva i deset od sedamnaest arhitekata koji su boravili u Le Corbusierovu ateljeu, od kojih pet od ukupno sedam Plečnikovih studenata koji su se usavršavali u Parizu. U praksi se također ističu arhitekti mlade generacije koji pronose ideje modernističke misli, i to kako u arhitekturi i urbanizmu tako i u publicistici. Svi oni zajedno uvjerljivo šire utjecaj internacionalnoga stila.

Iako je na temu Le Corbusierova utjecaja na ovim prostorima provedeno više istraživanja i izdano mnogo publikacija, knjiga Boga Župancića nudi sveobuhvatan pregled ponajprije slovenskog aspekta i konteksta, do tada poprilično raspršenoga i jednim dijelom neistraženoga. Također, knjiga detaljno prezentira i kontekstualizira arhitektonske, urbanističke i publicističke opuse spomenutih arhitekata te objašnjava njihove kontakte, odnose i suradnje. A upravo su produktivne međusobne veze arhitekata, ali i njihova vrijedna razmjena iskustva pridonijeli jedinstvenoj razmjeni znanja materijaliziranoj u visokokvalitetnoj modernističkoj poslijeratnoj arhitekturi ovih prostora.